

ERDÉLYI GAZDA

LITKE L., Pécs

cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator Lipót Főherceg Ő cs. és kir. fensége és a Nemzetközi Hálókocsi és Európai Expresszvonat-Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

Sport Grand Vin Sec | **Export** pezsgők
Extra Sec | angol izlésre:
pezsgők: Dry-Dry. | Vin Brut | Britannia Sec.

!Jutányos árak! — Árjegysék ingyen!

(821.)

GÁLERNŐ

építési anyagok raktára

KOLOZSVÁR, MALOM-UTCA 16.

Telefon 494.

Állandóan raktáron tart és legolcsóbb áron szállít mindennemű építési anyagot é. p.

Román és Portland Cement

Gipsz

Menyezet nádtonat

Kőagyagosövek

Alagsövek

Asztalt elszigetelő lemezek

Kátrányos fedél pép

„Dürabel” zöld fedél lemez

Tetőcserepek 860.

Disztéglák

Chamotte téglák

Keřamit lapok

Legjobb gyártmányok.

Olcso árak.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az E. G. E. állandó gépkiallitásának intézősége

a téli évad alatt is készséggel rendelkezésére áll a gazdaközönségnek

az egylet helyiségében (Deák Ferencz-u. 11.)

(576.)

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugy-szintén összes női övszerek) F. Berguand fils leg-hírneve-sebb párisi gyárostól legelő-nyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Részletes képes árjegy-zék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése ese-tén 15% engedmény. Kivá-gatott az „Erdélyi Gazda”-ból. (792.)

!HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szővőgyár, KÉSMÁRK

(791.) elismert hírneves

Szepességi Vászon

és

Damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen véd-jegygyel van ellátva

!HAZAI IPAR!

Cimbalom

(637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitünő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készitési telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

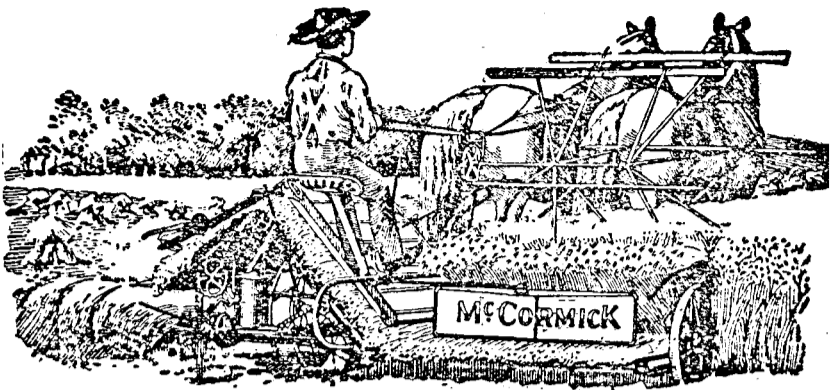
Jegesi Géza,

műokleveles cimbalom-készitő.

Arjegyzéket bérmentve küldök.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.
(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kévektő aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék,

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kévektőfonal. (859.)

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalék-
részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMANN Évi termelés BUDAPEST,
igazgató. 362,000 gép. V. ker., Váci-ut 30 sz.

Černovsky & Co.

Ansztria-Magyarország
első és legnagyobb talajmivelési gépek gyára,
Bömisch-Brod bei Prag. (847.)

Ajánlja általánosan jónak elismert, utólrhetlen, minden versenyen
első díjjal kitüntetett s ezért legjobban elterjedt talajmivelő gépeit, mint:
Cernovsky-féle egysoros répakapa eddig több mint 40,000
répatermelő országban használatban. drb gyártva, valamennyi

Ugyanaz kombinálva három soros répa művelőgépre, minden vető-
gépre alkalmazható és minden talajra alkalmas. Főelőnye a nagy emberi
erő megtakarítás.

Kukoricza kultivátor, igen könnyen alkalmaz-
ható burgonya, szőlő és komlókertekben.

Chiliséltrom szóró,
2, 4, 5 és 6-soros.

Kilencsoros aczél kultivátor
a tavaszi vetésnél potólhatat-
lan és nélkülözhetetlen.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Magyarországi vezérképviselő: **Neubauer Sándor, Győr.**

Haszonbérlet.

Alsó-Fehérvármegyében, Buzás-Bocsárd község határában, a kará-
csonyfalvi vasuti állomástól alig negyed óranyi távolságban fekvő, circa 2000
kat. holdnyi, tulnyomólag szántóföldből álló és a kellő gazdasági és lakó épüle-
tekkel ellátott **Kovrig-féle birtok** 6, 9 vagy 12 évre ha-
szonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad Müller Mihály nagy-enyedi ügyvéd irodája, hol
a szerződési feltételek megtekinthetők.

Ügynökök nem díjaztatnak.

(851.)

Marcinkiewicz Ignác

férfi ruha-szabó

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 3. sz.

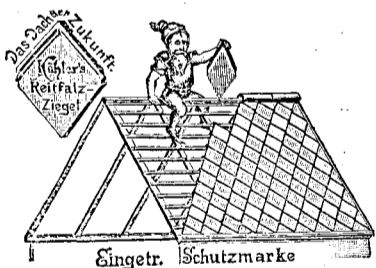
Ajánlja 20 év óta fennálló s a mai kor
és divat követelményeinek teljesen
megfelelően berendezett

férfi-szabó-üzletét.

Raktáron tart nagyon szép hazai, va-
lamint valódi angol, francia és külföldi
szövetujdonságokat.

Ugy a helyi, mint a vidéki megrendelé-
seket szakszerű munkával pontosan és
olcsón teljesít.

(810.)

**Köhler-féle
Reitzfalz-tégla**

cementből s ho-
mokból készítve,
a jövő házfedője.
Felülmulhatatlan!
Verseny nélküli!

Szabadalom 30 államban.

Szebb, szingazdagabb, diszesebb, könnyebb,
szolidabb, tartosabb, eső- és viharbiztosabb és min-
denekelett azonban jelentékenyen olcsóbb minden
más házfedélnél. Hivatalosan és szakértők által a
legfényesebben elismerve. Prima referenciák. Mind-
nütt a legnagyobb eredmény. Jelenleg több mint 200
engedélyes gyár van a bel- és külföldön és ezek kö-
zött sok előkelő cég. Kevés tökebefektetés, nagy
nyereség, a gyártás, mivel kézi ipar, egyszerű és
mindenütt könnyen kivihető. Gépszerű gyárberende-
zéseknel a Reitzfalz-téglák gyártására nézve a legkö-
zelebb eső engedélyes gyár szolgál felvilágosítással.
Prospektusokat és más egyébre nézve utbaigazítást
ad a szabadalomtulajdonos

Theodor Köhler, Limbach. Sachsen.
(862.)

**KIADÓ
vagy örök áron eladó.**

Kolozsvárhoz egy negyed óra járás Szamos-
falva községben egy tágas belső telek 3
szoba, konyha, verandával, egy 60 darab
marhára való kőistálló; az összes épületek
ujak. Továbbá egy hold területű belsőkert
és telek 3 szobás lakás és melléképületek-
kel. Továbbá 20 katasztrális hold I-ső osz-
tályu szántóföld, részben vagy együttesen
**kiadó vagy örök áron jutányos árban
eladó.**

Értekezhetni **Zattler József** vállalko-
zóval, Szentegyház-utca 20. sz. Kolozsvárt.

(850.)

Vetőmag-burgonya.

Báró Harkányi Frigyes takta-
harkányi uradalmában a következő
tisztá burgonya-fajok eladók:

**Reichskanzler,
Märkische Zwlebel,
Max Eyth,
Hortensia.**

Bővebb felvilágosítást ad az ura-
dalom központi igazgatósága, Buda-
pest, Andrassy-út 4. sz. 10 q-nál ke-
vesebb nem szállittatik. (827.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K
Alapítványok és üzletrészekben	1268.080— „
Tartalékok	111 053-60 „
Összesen	1,779.133-60 K.
Első évi felesleg	90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen. — Az üzlet eredmé-
nyében biztosított tagok díjarányban részesülnek.
Az 1901. évi üzleteredmény alapján az alapítók
5% kamatban, a biztosított tagok díjvisszatérítésben
részesülnek. — Biztosítási ajánlatokat elfogad közvet-
lenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és
felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban
készséggel szolgál

az igazgatóság.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Csik-Szentmártoni Szabó József.

Hazarészünk mezőgazdasági ügyeinek és az E. G. E.-nek buzgó, önzetlen és hű munkása volt kora ifjúságától kezdve, s csak hivalkodást nem ismerő természete az oka, hogy most, mikor az E. G. E. vezetése körül eredményekben dús munkásságának 25 éves multjára vissza tekintünk, a már annyira divatosá vált jubilláris ünnepeltetés helyett csak a mi igénytelen sorainkból vesz tudomást gazdaközönségünk arról, hogy a folytonos és sokszor nehéz, felelősségterhes munka közben az első 25 év már eltelt.

Ez a 25 év pedig éppen arra a korszakra esik, melyben egész közgazdasági életünk átalakult és melyben az E. G. E. vezető és irányító munkásságára hazarészünk mezőgazdájának lépten nyomon szüksége volt. Egész korrajzot kellene tehát írunk, hogy a Szabó József 25 éves elnöki tevékenységét a maga teljességében kidomboríthassuk.

A mi egyszerű, szegényes és földrajzi viszonyainknál fogva nyomasztó helyzetünk között a fejlődés és átalakulás helyes útjának megjelölése, irányítása korántsem volt olyan könnyű és egyszerű feladat, mint azt némelyek még ma is gondolják.

A jöttünk, láttunk és győztünk... jeligés emberek száma mindig több volt a kelleténél és ezeket visszatarítani a balsikerű cselekvésektől, sokszor több gondot okozott és több nehézséggel járt, mint a maradiákat a haladás útjára csalogatni.

Mi, a kik ezt a nehéz és csakis egy minden tekintetben helytálló, elméleti és gyakorlati téren kiválóan képzett gazdát igénylő munkásságot kezdetétől fogva közvetlenül szemlélhettük, sokszor áldottuk azt a pillanatot, melyben Szabó Józsefet a közbizalom az E. G. E. élére, annak elnöki székébe szolitotta, mert hiszen tényleges elnöke volt ő egyletünknek már alelnök korában is, mikor a névleges elnökök: miniszterek és államférfiak, legföllebb egy-egy közgyűlésen, vagy fontosabb alkalmakkor érintkeztek az egylettel.

Önállóan gondolkodó és saját eszméit is szigorúan bíráló egyénisége, minden kérdésben kimagaslik és a jól átszűrt gondolatok igazságának erejével hódít.

Célja most is az, ami ezelőtt 25 évvel volt. Lépésről-lépésre a változó viszonyok szerint haladni. Semmi lárma, semmi reklám, semmi rohanás a divatos áramlatok után.

Ah, ... pedig milyen könnyűszerrel lehetett volna nálunk is — és amint a példák mutatják lehet is — országos tüzet jelezni ott, ahol csak néhány kémény füstöl. Milyen könnyű szerrel felkaphatott volna

melyhez az összetartó erőt, közmondásossá vált takarékosága adta.

Néhány év előtt egyik kiváló publicistánk a következőképen emlékezett meg róla: »Bizonyos jóleső érzéssel jellemezzük őt a fin de siècle korában, midőn a század elejének dicséretes nemzeti vonásai — a patriarchális tulajdonok, az egyszerűség, a tulusoktól óvakodó józan magyar gondolkodás, a közügyek iránt melegen érdeklődő, azokért áldozó, de azért saját ügyeit el nem hanyagoló természet, a felvilágosodással lépést tartó törekvés, a fejlődő szakismereteket érvényesítő szorgalom, a takarékoság és munkásság — annyira háttérbe szorítottak e kor léhaságai által. Szabó József a két kornak minden jó tulajdonságát egyesíti magában anélkül, hogy a rosszból ragadt volna rá valami.«

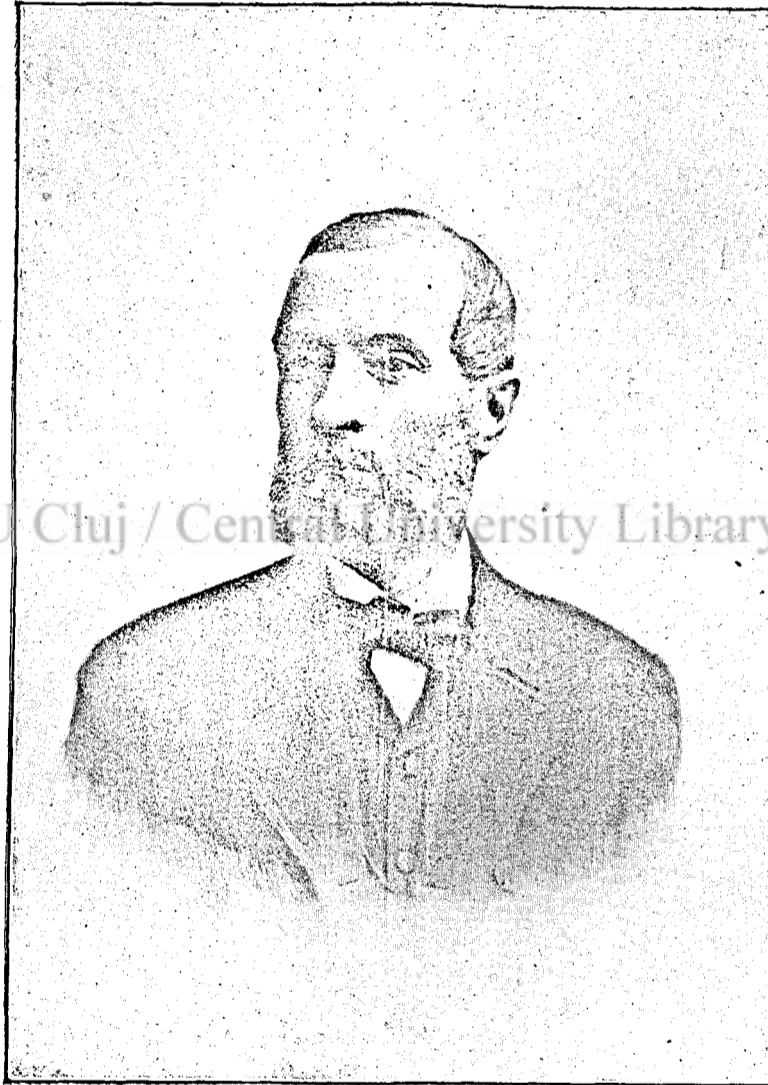
És a mióta névleg is tényleg is elnöke az egyletnek, örömmel látjuk, hogy az E. G. E. gyarapodó anyagi ereje mellett, nem a feltünéseket, hanem azokat a forrásokat keresi, melyek alélt gazdasági viszonyainkba új életnedvet képesek csepegtetni. És hogy mi ez az életnedv, azt ő megmondta már régen és ismételve, mikor elnöki megnyitásban a szakértelmes munkásságra, takarékoságra és a változó viszonyokhoz való alkalmazkodásra intett. Mert szerinte a gazdasági téren »önsegély kellő kifejtése nélkül: a gyámkodás mindig elégtelen marad.«

Nem akart és nem akar kitarított gazdaosztályt nevelni, hanem értelmes gazdálkodó és viszonyaihoz mértén költekező, önérzetes, független gazdákat akar, mint a milyen ő maga.

Milyen kiváló és becses tulajdonságok ezek a mi sivár, tunya korszakunkban, mikor nyíltan küzdenek apanázásokért.

Tudjuk, hogy a nem törődéssel párosult kényelmeskedés szegényei ezt a programot, ezt az irányt nem vallják magukénak, de mi annál büszkébben tekintünk a mi elnökünkre, a ki saját vagyonának $\frac{8}{10}$ részét éppen ezen alapelvek szigorú betartásával szerezte, addig, a míg sokaknak az öröklött szép vagyon kicsuszott talpaik alól.

Ugyan ezen idő alatt az E. G. E. alapítókéjét is csaknem megkészszerzte, így dokumentálván azt a régi magyar közmondást, hogy a ki magának jó gazda, másnak is az.

csak a közel multban is a népszerűség száguldó paripájára, de nem tette, mert meggyőződésével, közvetlenül és elfogulatlanul szerzett és átszűrt tapasztalataival, egyenes és őszinte jellemével nem tudta azt összeegyeztetni. Bizonyos tehát, hogy a secessió irányt és a secessió színezést nem szereti. Nem hordozza magával azt a csodás köcsög vizet, melylyel diadalittasan országos tüzeket szoktak eloltani, sem azt a köcsög tejet, melylyel sokan országrészre terjedő éhínségeket szüntetnek meg.

Ő maga mindig a tisztességes munka embere volt. A maga dolgait éppen úgy, mint az önként végzett közdolgozat, idejében, pontosan, lelkiismeretesen és kiváló szakértelemmel végezte.

Az elért nagy eredményeknek pedig tisztán ez a laukadatlan és kiváló szakértelemmel végzett munkásság képezi alapját,

És ebben van irányelvének, céljának fő ágazata. Az erőgyűjtésnek, a szellemi és anyagi erők gyűjtésének a hive. Mindig helyesen tudta mérlegelni a feladat nagyságához a rendelkezésre álló erőket és ha ezeket kevésnek látta, akár anyagi, akár szellemi téren, nem fogott a dologhoz. Ez magánügyeiben mindig bevált, de közéleti tevékenysége közben sok keserűségnek és sok félreértésnek volt kuforrása ez a tulajdonsága, különösen az utóbbi időkben, a mikor dusan áramlottak hozzánk is a kultur államok és az anyaország modern intézményeinek nagy arányu fejlődéséről a hírek. Ezek, mint a boldogulás és vagyonosodás modern eszközei, kétségtelenül nálunk is szükségesek, de hogy időszerűek-e, hogy népünk mai anyagi ereje és látköre mellett, feltétlenül egy-kettőre megvalósítandók-e? mint a hogyan a vérmesebb gondolkodásuak óhajtják: az már nagy és fontos kérdés. De mindenesetre olyan, a mely felett nemcsak vitatkozni, de gondolkodni is szükséges.

És ha eme gondolkodások közepette egy született székely, a ki hazarészünk egyes ajku és kulturai fejlettségben is élesen különböző népeit s azok gondolkodás módját, igényeit, képességeit közvetlen tapasztalatok alapján ismeri, arra az eredményre jut, hogy a kívánatos siker reményével nálunk ezeket még megalkotni nem lehet — ezt nekünk, a kik a kérdést ilyen behatóan mérlegelni képtelenek vagyunk, — el kell fogadnunk.

Hát ebben van a mi szeretett elnökünk

maradisága, mások szerint zsugorisága, miután a termelő, értékesítő és fogyasztó szövetkezeteket az E. G. E. alaptökéjének rizikójára nem akarta erőszakolni. Mert hiszen a mi viszonyaink között csak a hitelszövetkezetek alakításakor nem kell a nagy közönségre pressiót gyakorolni, egyébkor mindig.

Hát mi szívesen elhisszük és jól esik ezt birtokon belül elhinnünk, hogy az E. G. E. alaptökéje modernebb és könnyebb vezetés mellett, itt-ott, a tulkorai kezdeményezések miatt, sok csorbát szenvedett volna és a szövetkezetek ügye diskreditáltatott volna. Mert ne feledjük, hogy bizony mi szegények és tudatlanok vagyunk; másrészt itt a keleti határ mentén, távol az állandó és jól fizető nyugati piacoktól, csak lassan és óvatosan bontogathatjuk ki szárnyainkat, a világ forgalom erős áramlatai mellett.

Folytathatnánk mi hosszasan szeretett elnökünk gondolkodásának és tevékenységének jellemzését, de arra itt nincsen semmi szükség. Élete nyitott könyv, közéleti tevékenysége mindig közbírálat vagy köz-elismerés tárgyát képezte.

Az egylet körében, hazarészünk mezőgazdasági ügyének előbbvitale érdekében kifejtett tevékenységét már többször méltattuk s most csak némely kimagaslóbb ténykedéséről emlékezünk meg.

A birtokrendezés és tagosítás kérdésével több ízben és behatóan foglalkoztatta az egyletet s ismételve intézett felterjesztést a kormányhoz.

Az elvesztett dézszakártalanítás bonyo-

dalmas ügyét kedvező eredménnyel vitte megoldásra, s ezzel pár millió forintot mentett meg az erdélyrészi birtokosság javára.

A cukorgyárak felállítása és a cukor-repatermelés bevezetése körül éveken keresztül buzgólkodott és az ügyet úgy a termelők, mint az alapított gyárak érdekeinek kielégítése mellett vitte át a gyakorlati életbe.

Az 1886-iki anketten a romániai vámháboru kérdésében és ismételve a tagosítás, a birtokrendezés, a vasuti és vízi közlekedés rendezése, a szállítási tarifák szabályozása és a hitelügy rendezése végett, részletes programmal jelent meg és azokat határozattá emeltetve, külön felterjesztéseket intézett a kormányhoz.

Az állattenyésztés fejlesztése körül úgy is mint nagytenyésztő, úgy is mint az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöke folyton tevékenykedett és az erdélyrészi állatkiállítások rendezése által úgy a fajták nemesítésére, mint a jobb értékesítés útjának egyengetésére törekedett.

Általában a termények jobb értékesítése mindig kiváló gondját képezte és az egylet hivatalos lapjában, valamint évi közgyűlési megnyitó beszédeiben, az általános viszonyokat összefoglaló és a kilátásokat mérlegelő tanácsaival mindig vezető, irányító és felvilágosító szerepet vitt ezen a téren. Így létesült az ő közbenjárására az erdélyrészi lóhermag-tisztító raktár is, mely az adott viszonyok között hathatósan hozzájárult ezen termény jobb és biztosabb értékesítésének lehetőségéhez.

TÁRCA.

A mindennapi kenyérért.

Irtá: *Sienkiewicz Henrik.*

I. FEJEZET.

(8.)

New-Yorkban.

Ha New-Yorkban vagyunk és a széles Broadway útról a Chatham-square irányában a kikötő felé haladunk, akkor néhány határos utcán körülszűrül egy városnegyedbe érünk, mely mind szegényebb, mind elhagyatottabb és szomorubb lesz, minél jobban behatolunk. Az utcácskák mind szűkebbek lesznek. A házak, melyeket még talán a hollandi telepesek építettek, roskadozók, falaikon mély hasadékok, tetőik beesettek, falaik csupaszok és lesüppedtek, úgy hogy a földszint ablakai felsőrészükkel is alig látszanak ki a gyalogjáróból. Az Amerikában egyébként annyira kedvelt egyenes útvonal helyett itt az utcák görbék; a ferde falak és tetők összevissza állnak és érnek össze egymással.

Mély fekvésénél fogva ebben a városrészben az útmélyedések pocsolói jóformán sohasem száradnak ki és a kicsiny, beépített terek fekete, álló vízzel tele tavakhoz hasonlítanak. A rideg külsejű házak ablakai ko-

moran titkröződnek vissza ebben a vízben, melynek felszínén mindenféle papiroshulladékok, üvegdarabok és deszkaforgácsok uszkálnak. Hasonló szeméttel vannak egész utcák borítva, vagy jobban mondva: az utcákat befőrlő egész sárréteg. Nem látni itt mást, mint piszkot, pusztulást és nyomort.

Ebben a városnegyedben vannak a „boardinghouses”, kosztos házak, ahol heti két dollárért lakást és teljes ellátást lehet kapni. Itt vannak azok a csapszékek is, ahol a bálnavadászok mindenféle banditákat toborznak hajóik részére, ahol Venezuelából, Ecuadorból és Braziliából való zűgügnökök ki- és bejárnak, hogy az Egyenlítő vidékére telepéseket csaljanak és a pusztító láznak az áldozatok tömegét szállítsák. Itt vannak a laci-konyhák, melyek vendégeiket beszózott hussal, rohadt osztrigával és hallal traktálják, melyeket már a tenger vetett ki magából. Itt vannak a titkos játékbárlangok, chinai mosóházak, különféle gyanus menhelyek a hajóslegények részére, — végül a bűn, nyomor, éhség és könnyek rejtett tanyái . . .

És ez a városrész mégis nagyon élénk, mert a kivándorlók egész rajai, akik a Castle Garden kaszáryáiban még ideiglenes menedéket sem nyertek, akik az úgynevezett „wor-

kinghouses“-kat, munkásházakat fölkeresni nem akarják és nem tudják, itt gyülekeznek, itt laknak, élnek és halnak. Azt azonban el lehet mondani, hogy ha a kivándorlók az európai népek salakjából kerülnek ki, ezek a barlangok viszont a kivándorlók salakját fogadják magukba. Ezek az emberek a tétlenségnek vetik oda magukat, részben mert nem találnak munkát, részben mert ezt szeretik. Gyakran hallani itt éjjelenként revolverlövéseket, segélykiáltásokat — a dühnek rekedt kiáltásait, részeg irhoniaknak énekét, vagy a szerencsének ordítását, akik véresre verik egymás fejét.

Nappal csavargók seregével találkozik az ember, akik rongyos kalapokkal, pipával a foguk között kedélyesen szemlélik az ökölvadalkat és egytől öt krajcárig fogadnak a kiütött szemekre. Fehér és fekete gyermekek, ahelyett, hogy az iskola padjain ülnének, az utcákon kószálnak, törött ökörbordákkal játszanak vagy a sárban keresgélnek zöldshulladékokat, hullott narancsokat és banánakat. És ha egy tisztességesen öltözött ember arra téved, ecsigázott irhoni asszonyok kiászott kezei merednek feléje alamizsnáért. . .

Ilyen földi gyehennában látjuk viszont régi ismerőseinket: Toporek Vavson és leányát,

Bizonyítvány! 10 év óta használt eredeti „Eclair” permetezőről

*A szövetkezetünk 1892-ben bevezette a
mivel első Eclair permetezőt meg, ma is csaknem
teljesen éj v bátran állítjuk, hogy vele csak
készség és munka képességére nézve egyetlen ideiglenes
feladatunk lévő permetező se versembe lehet.*

Sienkiewicz Henrik 1901. február 10.

Sienkiewicz Henrik

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest V., Alkotmány-utca 31. sz.

Ezek itt azonban csak nagy vonások, melyek hiányos vázlatban és madártávlattól mutatják tevékenységét, mely a maga teljességében, a közelben levők előtt valóságos és kimeríthetetlen tárházként ismeretes, a hova minden gazda fordulhat segítségért, tanácsért, és a honnan üres kézzel még senki el nem ment.

Hogy pedig mit ér egy tapasztalt gazda őszinte jó tanácsa, véleménye, ítélete vagy kritikája, azt mondják meg azok, akik ezekért annyi meg annyi kényes kérdésben, a mi szeretett elnökünk tapasztalatainak kincsestárát már igénybe vették.

Ezzel mi a 25 éves forduló alkalmából letesszük elismerésünk, nagybecsülésünk és szeretetünk koszoruját elnökünk lábához. Életrajzi adatokat nem közlünk; e helyen erőt, egészséget és kitartást kívánunk a második 25 évhez.

Egy erdélyi középbirtok üzemterve.

F . . . i gazdaság leírása.

Irta: G. I.

(Befejező közlemény.)

A mult számban közölt termelésirányzat alapján tudjuk mennyi takarmány és alom száraz anyaggal rendelkezünk és ennek alapján kiszámíthatjuk, hogy évi trágyaszükségletünk mennyiben lesz fedezve a produkált trágya által.

A vetési tervzet szerint a gazdaság évi trágya-szükséglete 54 holdra, holdanként 200 q., 54 holdra holdanként 100 q., azaz összesen 10.200 q. istállótrágya. Rendelkezésünkre áll 6733 q. takarmány, 2232 q. alom száraz anyag, ebből számíthatunk $\frac{6733}{2} + 2232 = 22,392$ q., melyből 15% erjedési veszteséget levonva marad kerek számításal 19,000

q. középérett istállótrágya a gazdaság rendelkezésére, tehát a szükséglet bőven fedezve van.

Ugyanezen kimutatás alapján állapítsuk meg a tartandó állatlétszámot, egy darab számos marhára 50 q. takarmány és 12 q. alomszáraz anyagot számítva, eltartható szintén kerek számításal 130 drb. számos marha, az alomszárazanyagnál 672 q. felesleg mutatkozik, tehát a tavaszi szalma egy része takarmányozásra is fordítható, még azonfelül kazlaknak stb. szedésére bőven rendelkezünk fedő anyaggal.

Az igásállat-állomány, mely 32 drb. ökrökből és 6 bivalyból áll, takarmány-szükségletét levonjuk, eltarthatunk ezenfelül 92 drb. szarvasmarhát. Az urasági istállóban levő 10 drb. hámos ló, a gazdatiszt és alkalmazottak marhatartása összesen 21 darabot teszen ki, ezek takarmányszükségletét szintén levonva, marad rendelkezésünkre 3550 q. takarmány száraz anyag, melyből 71 darab számos marha tartható el.

Mint előre bocsájtottuk, a viszonyok a haszonmarhatartást illetően sem tisztán magyar fajta tehenészet felállításának kedveznek, tehát a tehenészet ezen arányban állítandó fel. Elvül tűzzük ki, hogy az újonnan szervezendő tehenészet, lehetőleg a meglévő állomány eladási árából rekonstruálandó. Jelenleg van:

- 10 drb. magyar fajta tehen,
- 4 > 2 éves üsző,
- 3 > tarka tehen,
- 2 > magyar bika,
- 5 > bivaly tehen,
- 1 > bivaly bika,
- 9 > 2 éves bivaly borju,
- 7 > éven aluli borju,

összesen 41 darab.

Ezen állományból meghagyandó 10 drb. magyar fajta tehen, 4 drb. 2 éves üsző; az állomány többi része mint olyan, mely a kitűzött irányban jövedelem produkálására alkalmatlan, eladandó. — Vegyük, mi volna ezek eladási ára és mi volna a befolyt összegből szerezhető.

Eladatot:

- 3 drb. tarka tehen, à 220 K. = 660 K.
- 2 > magyar bika, à 250 K. = 500 >
- 3 > bivaly tehen, à 150 K. = 450 >
- 1 > bivaly bika, à 180 K. = 180 >
- 9 > bivaly borju, à 60 K. = 540 >
- 7 > éven aluli borju, à 50 K. = 350 >

Összesen befolya 2680 K.

A befolyó 2680 koronából 1 drb. tenyészképes, törzskönyvezett bika és 6 drb. üsző volna szerezhető. A tehenészet állna a bikával együtt 21 drbból, ezen létszám 22 darab tehenre emelendő.

A bikákat a tenyésztésre való tekintetből állandóan jeles tehenészetekből szerezzük be, a tehen-tartásnál a fősúlyt a jól ellő és jó borjunevelő tehenekre fektessük. Később a tehozamot is nagyobb figyelemben fogjuk részesíteni.

A teheneknél a borjunevelésre való tekintettel 1400 liter tejhozamot számíthatunk egy évben darabonként, tehát 22 darab után eladhatunk évenként 30,800 liter tejet, literenként 14 fillérért; — a tejeladásból befolyó összeg 4312 korona. 22 db. tehen után számíthatunk 20 darab felnevelésre alkalmas borjura, melynek felét üszőnek, felét bikának vesszük. A tehenekből évenként 5 darab selejtezett ki.

Állatladásból remélhető jövedelem a következőképpen alakul. Évenként eladásra kerül:

- 10 db. 1 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{3}{4}$ éves bika borju à 400 K. = 4000 K.
- 5 > 3 éves befedezett üsző, à 300 K. = 1500 K.
- 5 > mustra tehen, à 170 K. = 850 K.

Összesen 6350 K.

Tehát állatok és állati termékek eladásából befolya összesen 10662 korona.

Az urasági háztartás részére állandóan 2 fejős bivaly tartatik, melyek ha elapadnak, friss fejősökkel cserélendőek fel. Évenként 8 drb. jármos ökrök selejteztek ki, ezek azonban rendszeres hizlalásban nem részesülnek, mert azok eladási ára a hizlálási költséggel nem áll arányban, a vidéken levő állandóan alacsony husarak következtében, ezért csak pihentetjük és följavítjuk őket és két-három hónapig is a jobb minőségű szalás takarmányon kívül repát kapnak.

Marisát. Az a birtok, melyben reménykedtek, álom volt csak és el is szállt, mint az álom — s a valóság egy szűk, mélyen fekvő, üveg-telen ablaku szobácska alakjában jött el. Szenny és penész borítja a falakat. Az egyik oldalon kis elrozsdásodott, kilyukadt vaskályha és egy háromlábú szék állt; a sarokban egy kevés szalma volt a fekvőhely.

Ez minden.

Az öreg Vavson a kályha előtt térdel és a kihült hamuban kapargál, hogy talán egy elrejtődött burgonyát találhatna még ott. Ehez a meddő munkához fog minden percében, mindig újra, immár — két nap óta . . . Marisa meg térdeit átkulcsolva ott ül a szalmán és maga elé bámul a földre. A szegény lány beteg és nyomoruságosan néz ki. Ugyanaz a Marisa ez; de hajdan piros arca most beesett, színe sápadt és beteges, az egész arc kisebb és összezsugorodott — csak a szemek nagyok és öntudat nélkül tekintők. Arcán határozott nyomot hagytak az egészségtelen levegő, a bánat és a nyomoruságos élelem. Burgonyával táplálkoztak, de két nap óta márez sincs. Most már teljességgel nem tudják, mit tegyenek, hogyan éljenek. Maholnap három hónapja lesz, hogy a kövezeten élnek és ebben az oduban laknak; — és most már megtették pénzüket . . .

Az öreg Vavson megpróbálta, hogy munkát keressen, de az emberek azt sem értették meg, hogy mit akar. Kiment néhányszor a kikötőhöz; podgyászt akart hordani és szemet a hajóra berakni, de nem volt taligája. Az irhoniak pedig minden alkalommal kékre verték a szeméit. Szekercével a kezében a rakodópart építésénél akart foglalkozást keresni, de megint csak kékre vert szemekkel volt kénytelen onnan is távozni. És aztán — micsoda munkás lehetett volna az, a ki nem érti meg, amit szólnak hozzá! . . .

Akárhova nyult, akármihez fogott, akármerre fordult, mindenütt csak kigunyolták, ellökték, elverték. Így történt azután, hogy nem talált semmit, hogy nem volt képes egy fillért is keresni, vagy kikönyörögni. A bánattól megöszült, reménye kihalt, pénze elfogyott — az éhség gyötörte.

Odahaza, az övéi közt, ha mindenét elvesztette volna is, ha valami betegség teljesen tönkretette volna is, ha a saját gyermekei háza küszöbéről elűzték volna is — csak a botot kellett volna kezébe vennie, csak az úton egy kereszt alá kellett volna állnia, vagy a templomajtó elé és énekelni: „Szent Isten, könyörülj rajtam! . . .” és az uraság mellette elmenve, tizgarasost dobna sapkájába; a nagyságos asszony megállítaná hintóját és rózsás

arcu fiacskáját alamizsnával küldte volna hozzá; a parasztok egy karaj kenyeret adnának neki, a parasztasszonyok egy darab szalonnát — és így is megélné valahogy, ha csak úgy is, mint a madár, mely nem szánt és nem vet. És ha így a kereszt alatt állna, lenne legalább valami fölötte, e fölött a menyboltozat, körülötte a mezők — itt a falu csöndjében a jó Isten bizonyosan meghallgathatná imáját.

Itt azonban, a nagyvárosban, itt úgy zúgott minden, mint egy óriási gépházban, itt mindenki lökdösött és tolongott és maga elé nézve sietett, anélkül, hogy felebarátja nyomorát észrevenné. Itt elkábult az ember feje, erőtlennül hanyatlottak le karjai, a szemek nem tudták mindazt fölfogni, ami előttük volt és a gondolatok egymást kergették az agyban. Itt minden olyan különös, idegenszerű és visszataszító volt — minden egy óriási nagy kerékhez hasonlított, mely zihálva, örületes gyorsasággal forog. Aki pedig ebben a borzasztó zürzavarban nem tudott dolgozni, annak okvetlenül el kellett buknia és el kellett törnie, mint egy elejtett cserépedénynek.

(Folytatjuk.)

Kolozsvári Takarékpénztár és Hiteibank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktáral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(698.)

Ezen állatlétszám annál könnyebben eltartható, mert a feletetendő abraktakarmány száraz anyagát számításán kívül hagyjuk.

Egy darab számos marhára esik 2:8 k. hold szántóföld, ami elég erős állattartásnak mondható.

	Buza	Tengeri	Árpa	Zab	Lóher-mag
Terméselőirányz. szerint termett	486	280	432	486	54
Évi szükséglet:					
Gazdatiszt és cselédség bér-illetménye (I és II. o. buza)	84	60	6	9	—
Vetőmagszükséglet kereken	50	30	44	45	7
Takarmányozásra fordítatik:					
20 db. éven aluli borju, átlag naponként 1 kg. zab	—	—	—	73	—
10 db. bikaborju éves kortól eladásig, átlag 2 kg. zab	—	—	—	40	—
10 db. hámos ló, naponként 4:5 kg. zab	—	—	—	165	—
Évi szükséglet	134	90	50	332	7
Marad eladásra	352	190	382	154	47

Növényi termények eladásából:

352 q. buza, à 15 K.	= 5280 K.
190 q. tengeri, à 9 K.	= 1710 K.
382 q. árpa, à 12 K.	= 4584 K.
154 q. zab, à 10 K.	= 1540 K.
47 q. lóher, à 90 K.	= 4230 K.
Remélhető bevétel	17344 K.

Jövedelmi előirányzat:

	K. f.
Növényi termények eladásából	17344
Állatok és állati termékek eladásából	10662
Összesen	28006

Kiadások:

Állami, megyei, községi és útdóra	1868
Gazdatiszt fizetése	700
Cselédbérekre	1664
Orvos és állatorvos	200
162 h. gabona vetése és ápolása	162
29 h. zabos bükköny lekasálása és behordása, à 5 K.	145
54 h. lóher kaszálása, à 4 K.	216
54 h. maglóher kaszálása, à 4 K.	216
10 h. takarmánytengeri kaszálása és szekérre rakása, à 6 K.	60
10 h. takarmánytengeri bezsombolyozása	144
130 h. rét kétszeri kaszálása és gyűjtése à 8 K.	1040
5 h. takarmányrépa munkálása, à 40 K.	200
Aratási költség 162 hold után (az árpa rendre vágatik), à 8 K.	1296
Cséplési napszám összesen	250
Tűzkár-biztosítás	360
Jégkár-biztosítás terméselőirányzat szerint, 1:5%	273:60
Világító és kenő anyagok, egyéb bolti cikkek	240
Sóvételek	80
360 kg. őszi bükköny vétele, à 2 Kor.	43:60
60 » liborhere vétele, à 120 K.	72
50 » lucerna vétele, à 140 K.	70
Cseléd nyugdíj-alapra	40
Tenyészbika minden 3 évben szerzendő be, Beszerzési ár 720 K., a régi eladási ára 240 K., évenkénti kiadás	160
Előre nem látható kiadásokra	600
Összesen	10100:20
Összes bevétel	28006
Összes kiadás	10100:20
Mutatkozó tiszta jövedelem	17905:80
Ha a birtok értékét 300,000 koronára	

számítjuk, akkor ez alaptőke 4%-os kamatja 12000—
Az üzemtőke jelen körülmények között 50'000 koronát tesz ki, ennek 6%-os kamatja 3000—
Marad vállalkozói nyereség 2905:80
Holdankinti tiszta jövedelem pedig 29'40
Midőn pótlóan megjegyzem, hogy úgy a termésátlagokra, mint az értékesítés és munkabérekre vonatkozólag tisztán a helyi viszonyokhoz alkalmazkodtam, úgy meg vagyok győződve, hogy a kimutatott jövedelem nemcsak, hogy elérhető, de jó években az itt irt számadatokat felül is fogja mulni.

**Székely földmives iskola
Háromszéken.**

II.

Egészen magukra vannak hagyatva és az eredmény az, hogy székely kisgazdáink a megváltozott viszonyok mellett is a régiéik és az adott körülmények között még csak remélni sem lehet, hogy a fejlődésnek azon színvonalára emelkedhessenek, mely az ellenálló képességet megrögzítse, a föld iránti szeretetet feljessze és mindenik magáért és az összeségért élve a hazának és társadalomnak hasznos polgára lehessen.

Állítsunk nekik iskolát és pedig olyat, mely igényüknek teljesen megfelel s mely a legszükségesebb elméleti képzésén felül a gyakorlat elsajátítására is alkalmas.

Ilyen iskolát lehetne felállítani nézetünk szerint egyelőre itt Seps-Szent Györgyön, mint a vármegye központján a közforgalomba eső és mindenki által könnyen hozzáférhető helyen.

Az iskola *negyven* tanuló számára benlakással lenne berendezendő, hol a tanulók teljesen *ingyen* taníthatnának, élelmeztenének és ruháztatnának. A tanítás tartama két évfolyamra lenne kiterjesztve, növendékeknek csakis a kisgazdák 15—18 éves fia gyermekei vétetnének fel évenként 20-an. A tanítás kiterjedne gyakorlatilag mindazon gazdasági ágakra, melyek itten szokásban vannak és úgy lenne irányítandó, hogy a növendék minden gazdasági munkát maga végezzen s a tanfolyamot elvégezve, otthon szülőinél minden átmenet nélkül az iskolában megszerzett elméleti és gyakorlati ismereteit alkalmazhassa.

Az iskola gazdasága 30—40 holdon rendeztetnék be, melyből megfelelő kert, természetes kaszáló, szántó részek alakíthatnának és külön kísérleti telep, úgy, hogy annak a kis gazdának kisebb elméleti képességgel bíró fia a két év alatt az egész gazdaság szervezetével és a gazdaság minden munkáját maga végezvén, a helyes munkássággal gyakorlatilag megismerkedhessék és így kitűnő munkás és értelmes gazda legyen.

Egy ily iskola évenként legalább is husz kész kisgazdát bocsátana ki a vármegyébe és csak tíz évet számítva, egy igen tekintélyes számú munkás és szakképzett kisgazda közönségünk lenne. Az ilyen kisgazda az iskolában a munkakedvet és rendszereteket megszokván az életben, erkölcsi tekintetben is ő és környezete azon magas színvonalra emelkednék, melyet még a legnagyobb optimista sem vár a közel jövőben.

Az ilyen iskola növendéke, ha családjában tanulmányait érvényesíteni nem tudná, lenne jó gazdasági cseléd és bizonyára minden gazda örömmel fogadná fel az ilyen cselédet

és tegyük hozzá, hogy az iskola az eltávozott növendékekkel továbbra is szerves összekötésben maradna, azok munkálkodását figyelemmel kísélné, viszonyainak megfelelő tanácsot adna, stb. Ezen a réven a vármegye gazdaközönsége egy nagy családot alkotna, melynek minden tagja vetélkednék az előhaladásban és összműködésük rövid idő alatt egész gazdasági életünket átalakítaná.

Mondhatnák a kételkedők azt is, hogy egy ilyen irányú iskola növendéket nem kapna, mert az iskola semminemű kvalifikációt nem ad és a székely ember gyermekét ilyen iskolába nem adja, még ha ingyen ellátásban részesülne is.

A mennyire a székelyt ismerjük, bátran állíthatjuk, hogy ez iskola növendéket eleget kapna, mert a székely ember gyermekét szereti, annak előmenetelét óhajtja és akkor, midőn saját magának és családja bármely tagjának jövőjét biztosíthatja, bármely áldozatra készs.

Az a kérdés is felmerülhetne, hogy *negyven* növendék ellátási költségei mi módon lennének fedezhetőek? Nézetünk szerint egy növendék évi ellátási költsége legmagasabban számítva 200 kor. Ebből a gazdaság jövedelme legalább is 40%-ot fedez, a többi 60% az állam, a vármegye, egyes községek, testületek és magánosok által teendő alapítványok által feltétlenül biztosítható.

Hogy az ily gyakorlati iskola népünk között beválik, példa reá a »Háromszéki Háziipar Egyesület« által fentartott női ipariskola, mely a maga nemében úttörő volt az egész országban és mely, bár szűkös anyagi viszonyok között, több mint husz éve fennáll s hivatását teljesítve, úgy erkölcsi tekintetben, mint a női nevelésnek családfentartó, gyakorlati tevékenységnek tekintetéből vármegyénk intézetei között az első helyen áll.

Iskolát adjunk tehát a székely kisgazdáknak, létesítsük azt első sorban itt Seps-Szent-Györgyön, a vármegye központján, hogy mint alapvető intézmény jótékony hatását az egész vármegye területére kiterjeszthesse és hasonló iskolák alapítására az utmutatást megadhassa.

Az egész székelyföldön nincs ilyenirányú iskola, a lakosság nagyobb része az elzüllesnek van kitéve. Az ilyen iskola lenne mezőgazdaságunk fejlesztésének az alapja, az ily iskola teremtené meg rövid idő alatt azon gazdaközönséget, mely hivatva lesz értelme, szorgalma és erkölcsi fölénye által a székelység közművelődésének és közigazdasági fejlődésének alapját megvetni.

Az ilyen művelt kisgazda itthon maradna, az annyira szeretett földet megtartaná és természetes szaporodása által a népességet emelné s általában oly társadalmi tényező lenne, mely ellenállási képessége és szívóssága által teremtett nehézségekkel megküzdve, államalkotó erejét a közjó előmozdítására fordíthatná.

Felhívjuk az állam vezérlő férfait, a vármegyét és a társadalom minden tagját, működjenek közre egy ilyen iskola felállításában és fentartásában, működjenek közre, hogy népünk, a józan és jóra való székely nép itthon, a saját földjén boldogulhasson és akkor más hasonló alkotásokkal együtt elérhetjük, hogy székely kivándorlástól, vagy nemzeti elzüllestől nem kell félni.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

KOLOZSVAR.

Alaptőke: 2.000.000 korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára; azokat felmondás nélkül visszafizeti. Leszámlától váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. Értékpapirokat és idegen pénznemeket elad és vásárol, előlegeket az értékpapirokra, folyószámlán és előre meghatározott időre. Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja sorsjegyek revisióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket, bármely külföldi piacra. Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe deposits). Nagyobb ládába esomagolt és a fél pecsétjével ellátott ezüst és aranyneműek vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában őriztetnek.

Mátyás- király-tér 32.

Magy. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Mátyás- király-tér 32.

Üzleti órák délelőtt 1/2 9—12-ig, délután 3—5-ig.

A „Sepsi-szent-györgyi Székely-Társaság”-nak Sepsi-Szent-Györgyön 1902. év január hó 4 én tartott üléséből.

Vajna István, s. k. Malik Loránd, s. k.
elnök titkár.

Szabályok az állattenyésztés köréből.

Irta: Czirmes Bálint.

Minden földműveléssel foglalkozó gazdember tapasztalhatja azt, hogy a mezői gazdálkodásnak ezidőszert legfontosabb és legjövödelmezőbb üzletágát az állattenyésztés képezi.

Országunk gazdaközönsége mintegy 15 év óta súlyos mezőgazdasági válsággal küzd. A szomszéd tartományok nagy versenye s a tengeren túli államok óriási gabona behozatala gazdasági terményeink árát annyira lenyomta, hogy ha azokat piacra visszük, még a termelési költségeket is alig térítik meg. Ha 4—5 évben egyszer külföldi versenytársaink rossz termése folytán a gabona ára véletlenül felemelkedik is, mint a hogy elég tisztességesen felemelkedett a lefolyt gazdasági évben is, akkor meg nincsen mit eladni, mert részint a kedvezőtlen időjárás, nagy szárazság és sok esőzés, részben pedig más elemi csapás beleszól a nótába, nem sikerül a termés, nincs mit eladni, mert a gazdának alig terem annyija, a mennyi saját szükségleteinek fedezésére elegendő.

Ilyen szomorú gabona termelési körülmények között a szegény magyar gazdának egyedüli reménye, egyedüli jövedelmet nyújtó gazdasági ága csak az állattenyésztés lehet. Mert ha jó és szép állatokat nevelünk, ha sok és jó minőségű állati terméket igyekezünk előállítani, azoknak mindig meg van a tisztességes ára és a biztos piaca.

Sem az eladásra szánt jó állat, sem a piacra került állati termék nincsen olyan bizonytalan áringadozásnak és olyan sok eshetőségnek kitéve, mint a gabona. Miután tehát a sok bajjal küzdő gazdaembernek válságos helyzetében legbiztosabb támaszt a sikeres állattenyésztés nyújthat, azt hiszem, nem végzek fölösleges munkát, ha gazdatársaim emlékeztetésében föllevenitem azokat a legfontosabb állattenyésztési szabályokat és eljárásokat, a melyeknek szem előtt tartásával és alkalmazásával képesek leszünk a gazdai céloknak megfelelő értékes állatokat és piac képes állati termékeket előállítani.

Bármely fajhoz, vagy bármely fajtához tartozó állatokat tenyészünk is, eljárásunk eredményes csak az esetben lehet, ha szigorú körültekintéssel járunk el a tenyészállatok kiválasztása, a magállatok helyes párosítása, a párosodásból származó utódok szeretetteljes, gondos ápolása és megfelelő jó takarmányozása körül.

Azt tartja a példabeszéd s a mellett tanuskodik a gyakorlati élet tapasztalata is, hogy a milyen a vetőmag, olyan a termés. Ezt bátran reá illeszthetjük az állattenyésztésre is. A milyenek a magállatok, olyanok lesznek rendes körülmények között az utódok is. Ebből kifolyólag önként következik, hogy a jövödelmező állattenyésztésnek alapját, a célnak megfelelő jó apa és anyaállatok képezik. Tehát ezeknek a helyes megválasztásánál, kellő szakértelemmel és szigorú körültekintéssel kell eljárni.

Nagy súlyt fektessen a gazda arra, hogy tenyésztésre kiválasztandó állatai teljesen épek,

egészségesek, erőteljesek és hiba nélküliek legyenek. A külemtani szabályoknak megfelelő arányos testalakulás és egymástól távol álló függőleges irányú oszlopszerű helyes lábállás elengedhetetlen követelmény.

Sem a szépségi, vagy szerzett hibákkal, annál kevésbé az átörökítő hibákkal, — milyenek a csámpás lábállás, izomszegénység, havi vakság, szűk mellkas, csont pókok stb. bíró állatot semmi körülmények között sem szabad tenyésztésre besorozni, szaporításra alkalmazni, mert ezen hibákat, vagy jobban mondva ezen betegségekre való kórhajlandóságot átviszi, átörökíti utódaira is.

Az elmondottakon kívül ki kell terjesztük figyelmünket arra is, hogy a tenyésztésre kiszemelt magállatok milyenek a szülei? Birnak e azok jó átörökítő képességgel, mert a gazdára nézve csak az a magállat lehet becses, mely az ő kiváló tulajdonságait biztosan átörökíti utódaira is.

Nem tévesztendő szem elől az állatok takarmány értékesítő képessége sem, mert igen gyakran tapasztaljuk azt, hogy dacára az egyforma tenyészfeltételeknek, mégis az egyik állat sokkal jobb husban van, mint az ugyanazon életviszonyok közt működő más állattársa. A mindig jó kondícióban levő állatokkal sokkal több takarmány megtakarítást érhetünk el, míg ellenben az állandóan rossz husban levő sovány állatok tenyésztése sok takarmány pocsékolással és általában több költséggel fog járni.

Figyelemmel kell lenni a szülők tejtermelési és szaporodási képességére is. A több és jobb tejet szolgáltató anyának az ivadékaik szintén bővebb tejelőkké fognak válni. Tehenészetekben tehát nagy súly fektetendő arra, hogy ott mindig csak olyan bikákat alkalmazzunk, a melyek törzskönyvileg kimutatható sok és jó minőségű tejet szolgáltató anyától származnak.

A juhoknál és sertéseknél a magállatok mindig oly szülők után választandók ki, a melyek a felsorolt előnyös tulajdonságokon kívül mentől nagyobb szaporodási képességgel vannak megáldva.

Egyik igen jeles szaktekintélyünk azt tanácsolja a gazdaközönségnek, hogy a tenyészállatok kiválasztásánál nem a szemnek, hanem a zsebnak tetsző állatokra fordítsuk a főfigyelmet és hibául rója fel, hogy az állatdíjazásoknál csak a külemtan után bírálják és jutalmazták az állatokat s a hasznosítást figyelmen kívül hagyják.

Bármennyire tisztelettel viseltetem is az illető szakíró úrnak a köztenyésztés irányításánál kifejtett és már szép eredményeket elért buzgó és önzetlen tevékenysége iránt, mégis ki kell jelentenem, hogy fenti tanácsadását nem fogadhatom el teljes mértékben, mert hiszen a külemtani szabályok azt tanítják s a mellett tanuskodik a gyakorlati élet tapasztalata is, hogy az állati test külső tulajdonságaira, tehát az erőteljes és szabályos, tetszetős s általában a szemlélőre kellemes benyomást gyakorló formára igen is nagy súlyt kell fektetni, mert csak ezen tulajdonságokból lehet következtetni az állat belső képességeire, tehát a használhatóságára is. Hová jutnánk a köztenyésztés terén akkor, ha a szabályos és erőteljes testalakuláshoz állatok mellőzéseivel, olyanoknak adnók az elsőbbséget, a melyek jó tejelők ugyan, de csámpás testalakulásúak és sem a fajta, sem az ivar jellegével nem birnak.

Ha belepillantunk a nagy természet háztartásába, azt látjuk, hogy tavasszal a nemi ösztön, a párzási hajlam felébredése idején, a háziállatok himjai élet-halál harcot vívnak egymással a nőstény állat elnyeréseért s a végén a nőállat kegyeiben az részesül s annak bájait az élvezheti, a mely a harctérről győztesen kerül ki. Így érvényesül az erősebb joga a gyengébb felett!

Tehát maga a természet megadja az utmutatást arra nézve, hogy gazdasági állataink körül is mindig a szabályos testű, erőteljes egyedeket alkalmazzuk tenyésztésre. Ezt részéről annyira fontos követelményeknek tartom, hogy az anyaállatokra is kiterjesztendőnek vélem azon törvényes intézkedést, miszerint szaporításra csak azok használhatók, a melyek épen úgy, mint a bikák, tenyész-képességi igazolvánnyal vannak ellátva.

A tenyészállatokat vagy saját tenyésztejből szemeli ki a gazda, ha ilyenekkel rendelkezik, vagy pedig vásárlás útján eszközli a beszerzést.

Ha saját tenyésztejből történik a kiválasztás, akkor azt már az állat szopó korában végezzük. A mely új szülött állat a csecsen szebb és erőteljesebb fejlődést mutat, mint többi társai, azt jelöljük ki leendő magállatnak, feltéve, ha szülei előnyös tulajdonságaival meg vagyunk elégedve. Az ilyen növendék állatokat hosszabb ideig szoptatjuk s a borjunak több tejet juttatunk.

A szopó növendék állatoknál a csecsről történő elválasztás után némelykor azt tapasztaljuk, hogy azok, a melyeket tovább tenyésztésre kiszemeltünk, fejlődésben többi állattársaitól elmaradnak, tehát csalódunk bennök. Ez onnan van, mert lehet, hogy szopó korban több és jó minőségű tejből részesültek, mint társaik, testökre formás zsirpárna rakódott mely alatt az esetleg gyengébb csontozat nem volt kivehető, tehát a zsirpárna tévútra vezette a gazdát. Elválasztás után, midőn a tej elvonásával úgy szólván saját erejökre lesznek utalva s társaikkal egyforma gondozásban és takarmányozásban részesülnek a zsirlassankint felszivódik, eltűnik s a fejletlenebb csontozat és a hiányos izomzat szembe tűnőbbé válik.

Az ilyen növendék állatoknál természetesen lemondunk arról a reményről, hogy őket továbbra is magállatokká neveljük. Miután tehát a szopó korban levő leendő magállatok kiválasztásánál gyakran lehetünk csalódásnak kitéve, tanácsos, hogy mindig 1—2-vel többet jelöljen ki a gazda, mint a menynyire szüksége van, mert ez esetben ha némely állat később nem is válna be, lesz fölösleg, a miből a beállott hiányt pótoljuk.

Az esetben, ha a tenyésztő a magállatokat vásárlás útján kell hogy beszeresse, semmiesetre sem ajánlatos e célból közönséges vásárra, vagy piacra menni, mert ilyen helyeken ritkán talál teljesen megfelelő példányokat, mivel az okos, előrelátó és jóra való gazda az ő jó tenyészanyagától nem szívesen válik meg s a piacra csak végszükség esetén viszi.

Leghelyesebb valamely jó hírű tenyésztejet, vagy a rendezni szokott tenyészállatvásárokat, vagy az ily nemű kiállításokat felkeresni e célból. Igaz, hogy ilyen helyeken magasabb árt szoktak az állatokért kérni, mint a közönséges piacon, azonban nézetem szerint ez az ártöbblet habozás nélkül megadható, mert legalább biztosabbak lehetünk

Mindenmemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: esontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovandó Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindenmemű kérdésködések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

arra nézve, hogy a vásárolt állat a célnak meg fog felelni.

Ilyen beszerzési forrásoknál nem szabad elmulasztani az állattörzskönyvbe történő betekintést. Ezen könyvből alapos tájékozást szerezhetünk arra nézve, hogy milyen a megvásárolni szándékolt állatnak illetve családjának és szüleinek a tejelő, szaporodó, átörökítő stb. képessége.

Ha az előbbieken elmondott szabályok szemellett tartásával és szigorú körültekintéssel sikerült a magállatokat kiválasztani és besorozni, következnie azután ezeknek párosítása, mely eljárásnak miként történő keresztül viteléről más alkalommal fogunk megemlékezni.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Lovak itatása. A berlini állatorvosi hetilap egy utóbbi számában nagyon érdekes cikket hoz, melyben a következő kérdéssel foglalkozik: „Itassuk a lovat abrakolás előtt, közben, vagy annak utána?” A cikk Tangel dr. nak, a budapesti állatorvosi főiskola életani professzorának tollából való. Értekezése végén röviden összefoglalja azokat a tapasztalatokat, melyeket kísérletezései eredményeztek; a cikknek ezt a részét, mert nagy gyakorlati haszna van, itt közöljük: Lovainkat itathatjuk abrakolás előtt, közben vagy utána anélkül, hogy táplálkozásuk rendes folyamatát zavarnánk. Az itatás akármelyik módja jó és használható a körülmények szerint, de természetesen, hogy vannak esetek, mikor az itatás egyik-másik módjához ragaszkodnunk kell. Csak példaképpen hozom föl, hogy olyankor, mikor a ló vízvesztése nagy, p. o. hosszantartó igénybevétel után ajánlatos etetés előtt vizet adni, mert ha a ló szomjas, nem eszik jól. Ha jó is az itatás akármelyik módja, mégsem ajánlatos azon ok nélkül változtatni. Az állatoknak általában nem tesz jót, ha itatási rendjükön változtatunk. Észrevettük, hogy lovaink étvágya néhány napra csökkent, valahányszor az utólagos itatásról az evés előttiére tértünk át. Nem mintha az előbök adott abrakot így meg nem ették volna, de nem láttuk azt a kedvet, melylyel máskor ettek és ugyanannak a mennyiségnek elfogyasztása tovább tartott. Ugyanazt a hatást nem észleltük, mikor az előzetesről az utólagosra vagy az utólagosról az evés közben való itatásra tértünk át. (Lehetséges, hogy az evés előtti itatás némileg a jóllakás érzetét kelti, mihez hozzá kell hogy szokják az állat.) Hogy a nehezen emészthető, fölpuffasztó pl. hüvelyesekkel való takarmányozásnál — eltekintve a túl sok víz adás hátrányaitól — az utólagos itatás mennyire hátráltatja a tápanyag teljes kihasználását, azt további kísérletek fogják eldönteni.

+ A lovak nyírásának szokása az angoloktól ered és ma már az egész kontinensen elterjedt. Mint mindennek, úgy ennek is vannak előnyei és árnyoldalai. Megerősített munka után a ló kiizzadása erős szőrzetben jobban tartja magát és gondos ápolás mellett is az ilyen ló meghűlésnek, rheumának, vagyis munkaképtelenségnek van kitéve. Az ilyen szőrzetű lovat csak feltételeken ajánlatos nyírni, amennyiben munkája gyors mozgást, nagy izzadást von maga után, ha csak a kiizzadt lovat gondosan betakarva munka után jól be nem istállóztatjuk; míg kevésbé igénybevett lovat ne nyírjunk meg. Nyírott ló vásárlása nagyon meggondolandó. A már nyírott lovat továbbra is nyírni kell, ha azt akarjuk, hogy szőre síma legyen. De meg a nyírott ló nem minden szolgálatra alkalmas. Ilyen ló színét is nehéz megállapítani és ha például egy meglevőhöz megegyező akarunk venni, ez lényeges és nagy elővigyázatra okot szolgáltató körülmény.

— Csikók trágyaevése ellen. A csikók eme rossz szokását táplálkozásuk folytán előállani szokott emésztési zavarok okozzák ren-

desen. Épp azért ennek a bajnak megszüntetésére csak az vezet, ha az orvosi kezeléssel egyúttal addigi táplálkozásukon is változtatunk. Sőt csupán ez a változtatás is megszüntetheti a bajt, ami rendszeren onnan ered, hogy túl nagy adag gumó, nevezetesen nyers burgonya gumója és répa takarmány mellé csak kevés száraz takarmányt adnak a csikónak. Mihelyest tehát a szóban forgó káros állapotot észleljük csikóinknál, csökkentjük tetemesen a nyers burgonya adagot, a fölaprózott burgonyát pedig az egyes étkezések időközében főzzük és melléje több zabot, vagy több szecskát (vagy búzakupát) adjunk.

+ Rétek gondozása március—április hónapokban. A rétek öntözése március hónapban nem ajánlatos, mert ilyenkor a víz rendszeren hidegebb, mint a levegő és mint a talaj, a hideg vízzel való öntözés épp ezért a növény fejlődését akadályozza. Ilyenkor levegőre, világosságra és melegre van szüksége a növénynek; ezeket az életfeltételeit nem szabad hideg vízzel előlni. A száraz levegő nagyon előnyösen, fölbontólag hat a vízszegény szántóföldre. Ha az időjárás megengedi, — mint a hogy eziden kivételesen úgy van, — elvégzendők mindazon réti munkálatok, melyek ősszel és télen elvégezhetők nem voltak; így: az ároktalaj komposztizálása, boronálás, teljes fölaprózása a késő ősszel, vagy télen fövetett komposztalajnak, a rét gyalulása és megtakarítása, hangyafészkek, vakondtúrások elosztatása stb. A növényzet fejlődési folyamatának előrehaladásához képest a trágyázott és komposztizált, valamint más szántóföldek március végével, április elején boronálatnak, hogy azok elmosódott füvektől megtisztíttassanak. Nagyon száraz, erős humuszos, valamint ingoványtalajok, amennyiben ezek víztartalmát levezették, most alaposan meghengerelendők, ezzel elérjük azt, hogy a gyökerek, gyökérvégek, melyek a fagyás folytán a felszínre kerültek, ismét megfelelően a földbe jutnak, különben elhalnának. A múlt évi új szántóföldek is meghengerelendők. A megboronált szántóföld azon részei, ahol a növényzet hiányos, megfelelő löhere és fűmagkeverékkel bevetendők. Amit március hónapra mondtunk, az áprilisra is értendő. A hónap második felében enyhe időjárás mellett néhány napon öntöztethetünk. Ezzel elérjük azt is, hogy a rovarokat távol tartjuk, illetve a mezőt azoktól megszabadítjuk. Azon legyünk, hogy 3—4 napi időközökben a föld ismét száraz legyen, hogy a levegő jó hatását érvényesíthesse.

IRODALMI SZEMLE.

Magyar remekírók első öt kötete. A remekírók műveivel épen úgy van az ember, mint a nagy mesterek festményeivel és szobraival. Mennél gyakrabban nézzük ezek alkotásait s mennél sűrűbben olvassuk azok könyveit: annál szebbnek találjuk őket, mert minden egyes alkalommal újabb és újabb vonást, újabb és újabb gondolatot fedez fel szemünk és lelkünk.

A magyar nemzetnek is vannak — hála a Gondviselésnek — olyan remekírói, kiknek művei, gondolatai, költeményei, szónoklatai lángoszlopoként világítottak a múltban, égi fényvel ragyogják be a jelent s vezéresillagként szolgálnak a jövőben. S a magyar népnek minden más népnél nagyobb becsben kell tartania ezeket a nemzeti kincseket, mert a magyar nép elszigeteltségében s a minden oldalról fenyegető ellenséges áramlatok közepette csak addig él a meddig a nyelve él s a meddig remekíróknak a szelleme élte.

Huszonnégy remekíró ötvenöt kötetben egy családi könyvtárban: mennyi szellemi kincs, mennyi lelki gyönyör, mennyi nemes élvezet! Vajjon ki ne óhajtana a birtokába jutni, ki ne igyekezzék azt megszerezni s ki ne érezné magát ezek birtokában gazdagabbnak és szabadabbnak.

Előttünk fekszik immár a magyar irodalom főműveinek a „Magyar Remekírók“-nak épen most megjelent első öt kötete, a mely Arany János, Csiky Gergely, Garay János, Tompa Mihály és Vörösmarty Mihály műveit tartalmazza.

Arany Jánost: Riedl Frigyes, — Csiky Gergelyt: Vadnay Károly, — Garay Jánost: Ferczy Zoltán. — Tompát: Lévay József s Vörösmartyt: Gyulay Pál neves íróink rendezték sajtó alá s nemcsak arra ügyeltek, hogy az egyes írók szövegét szabatos és teljes alakban kapja meg az olvasó közönség, hanem ragyogó tollal megírták mindegyiknek az életrajzát s munkáinak jellemzését, szépirodalmi s irodalom-történeti méltatását.

Valóban nagy hála kötelezte a Franklin-Társulat a magyar irodalmat s az egész magyar nemzetet, hogy remekíróinkat ilyen színvonalon mutatta be.

De nem szabad hallgatnunk a kötetekhez csatolt költő-arc képekről sem, a melyeket Hirsch Nelli finom érzékkel művészileg rajzolt meg. A papiros famentes, víznyomatos, merített, a melyről a külön e célra öntött betűk olyan pompásan — mondhatnám — domborulnak ki, hogy még a gyöngye szem is könnyedén futhat végig a sorokon. A kemény angol kötést a legszebb ecrasváson borítja s a címlapot nemcsak gyönyörű színnyomás, hanem az illető remekírónak sajátkezű névírása is aranyban ékíti s minden választékosság mellett is tartós és praktikus, a mely az olvasásnak készült és nem csupán a könyvszekrény díszének.

Mondjunk-e még többet?

Midőn a Franklin-Társulat által kiadott „Magyar Remekírók“-nak ezen első öt kötetét látjuk, önkénytelenül is eszünkbe jutnak Garay Jánosnak ama sorai:

„Egy új világ környékez,
Új lég lehel roám;
Sajkám elért a révhez,
Hová óhajtozám!”

Az óhaj minden családban beteljesülhet. A „Magyar Remekírók“ 55 kötetben 220 koronáért megrendelhető s az összeg havi 3 koronás részletekben is törleszthető.

A magyar nemzeti géniusz lelkesítsen mindenkit arra, hogy a „Magyar Remekírók“ at a „Franklin Társulat“-nál (Budapest, IV., Egyetem utca 4. sz.) megrendelje.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Csik-Szentmártoni Szabó József.	155
Egy erdélyi középbirtok új terve. H. G. J.	157
Székelly földmives iskola Háromszéken. II.	158
Szabályok az állattenyésztés köréből. <i>Czirmes</i> <i>Bálint</i>	159

Tárca:

A mindennapi kenyérért. <i>Sienkiewicz Henrik</i> . (8)	156
Kisebb szakközlemények:	160
Irodalmi szemle.	160
Vegyes közlemények	160
Hirdetések	

Szemle.

A „Bagász“ brancs. *Márjai* tiszteletes ur nagy ember lett, amiből aztán egyenesen következik, hogy az isten ígéjének hirdetése helyett nagy szólamokat bocsásson világgá. Hamár országgyűlési képviselőségig vitte az ember, hát legalább tudjon róla valamit a tisztelt Haza. Ez volt a helyzet signatúrája, mikor a földművelésügyi ministerium költsé-

vetését tárgyalták s e közben hír érkezett hazulról, hogy a malacok pusztulnak, ez pedig nem kicsi baj. De hát ha már így van, akkor minek is élnek az állatorvosok a világon? Mordizom adtát, hát mitéle „Bagázs“ az az állatorvosi kar, a melyik még a sertésvést sem tudja megszüntetni, mikor ennek a betegségnek biztos orvosserét egy másik tiszteletes úr, az öreg Garda bátyánk már az E. G.-ban is közre adta.

Igy gondolkodott bizonyára Marjai tiszteletes képviselő úr; és amiként gondolkodott azonképpen cselekedett is, elmondván klasszikus szépségű és Shakespeareknak is dízére váló, válogatott kifejezésekben gazdag beszédét, meilylyel az ország állategészségügyi miniszterét egy csapással jóvá tette s papi lelkének megfelelő igazságérzettel, mint aki dolgát jól végezte, *elnöki rendreutasítás nélkül* nyugalomra tért.

Feljegyezzük ezt az esetet, hogy a jog, törvény és igazság jegyében, az immunitás köpenyge alatt bölcselkedő képviselő ur habérait Clió valahogy észrevétlenül ne hagyja és majdan, annak idején a politikus csizmadit a kaptafához utasítsa. Az ország állatorvosi karának pedig szolgáljanak megnyugtatóan a földmivvelésügyi miniszter ur kijelentései, melyek talán érnek annyit, mint a Marjai tiszteletes képviselő ur malom alá való kritikái.

*

Wittmann János képviselő urnak is nagyok a panasza, az ország állatorvosi karának 30%-a ellen. Még jó, hogy már az ő Argus szemei előtt legalább 60% nem „Bagázs“, nem kiselejtelné váló. Ő nem kíván mást, csak azt, hogy az állategészségügyi rendszabályok és óvintézkedések törlődjenek el, mert ezek agyon gyötrik a közönséget. Ismerjük Wittmann képviselő ur nézeteit már az előző időkből s tudjuk, hogy ő az állategészségügyi szabályokat mindig tövisként hordozta lelkében. Azt azonban nem értjük, miután nem is mondta meg, hogy miként gondolná hát jobban csinálni ezt a dolgot. Az állati ragadós betegségek ellen ugyanis Európaszerte egységes rendszabályok fogadtattak el és ma már nyilvánvaló, hogy az egyes országok állategészségügyi viszonyai aszerint alakulnak, amilyen mérvben ezeket a rendszabályokat megtartani és megtartatni képesek. A legelőkelőbb szakemberek véleménye és a gyakorlati életben elért eredmények kétségtelenül bizonyítják ezt, s miután így áll a dolog, akár 12-, akár 24-, akár százezer embert vezessen valaki, azt a tényt, hogy a betegségek elterjedése ellen ezidőszertint más módon védekezni nem lehet, meg nem döntheti.

Ha pedig ennek dacára mégis egyre fujja a maga kedves dalát, azt kell róla feltételeznünk, hogy nem akarván az eszközt, a célt sem akarja. Az olyan ember pedig, a ki következetesen és minden elfogadható indok nélkül zavarja a vizet, szítja és hirdeti az elégedetlenséget, nem 12 ezer, hanem 12 ember vezetésére sem való.

*

Valahára a hazai komlótermelés is szóba került a parlamentben. Hogy eddig nem történt ez, annak az volt az oka, hogy kevés képviselő ért ezen termelési ághoz, amely ezuttal is inkább az erdélyrészi mezőgazdaságot érdekli. A kurucvilág historikusa: *Thaly* Kálmán szólott hozzá, úgy, hogy félig igaz volt, félig nem. Amit a multra mondott — az az ő tudása — abban igaz volt, a mit a jelenre mondott, a miről mások informáltak: abban sok volt a tévedés. Miért is nem olvasta el a múlt évi miniszteri jelentést, legalább tudná, hogy a kormány évenként ezrével adományoz jóféle komlódugványt, ad költséget s szerelvényeket modern szárítók berendezésére; segítyezi a segesvári komlószövetkezetet, támogatja az első országos komlókiállítását s már 1898. óta útaztatja a komlótermesztésben ki képezett gazdasági vándortanárát a hazai komlóvidékeken s a ki — erről mi is köz-

vetlen tudomással birunk — úgy gyűléseken szóval, mint a sajtóban tollal teljes erővel mozgatja a reá bízott teendőket. Hát nincs szükség egy újabb „selyem emberre“, hacsak a Thalyt informáló valaki nem akar egy új állást, mert a Bezerédj-féle miniszteri meghatalmazottságra utalt a felszólaló. Figyelemreméltóbb beszédjének a hazai sörgyárosokra vonatkozó része. Mert Darányi hiába termelteti a legjobb komlót, ha a hazai sörgyártás negligálja azt, itt kellett volna megfujni azt a bizonyos tárogatót, hadd lelkesedjenek jobban a magyar sörgyárosok a magyar komló iránt.

*

— **Kolozsvár város tejmámja és az Erd. Gazd. Egylet.** Kolozsvár város tejmámja az egész országban a legmagasabb volt. Ismeretes olvasóink előtt az a beadvány, melyben annak leszállítását kérte az E. G. E. a várostól. A tanács e hó 20-án terjesztette a közgyűlés elé javaslatát, melyben a régi magas vám fenntartását ajánlotta. A város közgyűlése azonban az E. G. E. álláspontjára kelyezkedett és a vámnak literenként 1 fillérről $\frac{1}{2}$ fillérré való leszállítását határozta el.

— **A Magyar Jelzálog-hitelbank a székelyföldön.** A Magyar Jelzálog-hitelbank a székely gazdaközönség hitelszükségletének kielégítésére Seps-Szentgyörgyön képviselőiséget létesített, a melynek vezetésére kolozsvári képviselőiségének eddigi főtitkáját, *Eöry* Ernőt rendelte ki. Ez a képviselőiség már megkezdte működését az ottani közönség nagy örömeire. A Magyar Jelzálog-hitelbank a székelyföldi képviselőiség létesítésénél csupán hazafias és magasabb közzgazdasági célokat tartván szem előtt, ezt az akciót nem csekély anyagi áldozatok árán kezdte csak azért, hogy a hitelre szorult székely nép a legolcsóbb földhittelhez juthasson.

— **Gazdasági kurzusok.** A budapesti kertészeti tanintézetben, tizenkét lelkész részére, Darányi földmivvelésügyi miniszter rendeletére, gyümölcsészeti kurzus kezdődik meg április 17-én. Kiszébenben április hó 5-én, Keszthelyen április hó 2-án, Kolozsmonostoron ápr. 14-től tanítók részére szintén megnyílnak ilyen kurzusok. Az egyes kurzusokra 20—20 folyamodó tanító vétetik föl, a kik 30 korona utiköltséget s napjára 3 korona ellátási díjat kapnak. A lelkészek 32 korona utiátalányt és 4 korona ellátási díjat kapnak. A folyamodványok a földmivvelésügyi miniszterhez március 20-áig adandók be. Minden kurzusra még 3—4 földbirtokos és gazdatiszt is fölvetetik, azonban ők állami ellátásban nem részesülnek.

— **Tizenkilenc millió csemete.** A kopár területek beerdősítése érdekében az állami csemetekertekben termelt csemetekészletből bizonyos mennyiségűt évente ki szokott osztatni Darányi földmivvelésügyi miniszter. Ez évben 311 folyamodónak tizenkilencmillió csemetét osztatott ki a miniszter. A kiosztásnál a főfigyelmet arra fordították, hogy a szállítási költségek apasztása céljából és erdőmivvelési szempontokból is, lehetőleg a közelben levő csemetekészletekből elégítessenek ki azok, kik kopár területeik befásítására csak az esetben gondolhatnak, ha az államtól kiültetésre alkalmas fászkát kapnak. A kiosztást az erdőőri szakiskolák, erdőhivatalok és erdőigazgatóságok végzik.

— **Méhészeti mintagazdaság Gödöllőn.** Földmivvelésügyi intézményeink szép alkotással gyarapodtak: a gödöllői méhészeti mintagazdasággal. A gazdaság célja a különféle szabású méhészkedésnek normáit bemutatni. Az egyszerű kaptár méhészettől, a legmodernebb pavilonrendszerig be van mutatva minden ága és formája, a kertes rendszer minden változata. Van műhely a méhészeti eszközök előállítására, kísérleti telep a legjobb mézelő növények kipróbálására, internátus a benlakó növény-

keknek, laboratórium, tantermek. A telepen állandó munkás képző kurzusok mellett még tanítók, lelkészek és a méhészkedők gyakorlati kiképzésére, a legújabb ismeretek terjesztésére időszakonként kurzusok lesznek. A komárommegyei méhész-egyesület tagjai már is elhatározták, hogy a most berendezett telepre tanulmányi kirándulást rendeznek. Szakértők, akik a telepen megfordultak, a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak arról, hogy Darányi földmivvelésügyi miniszter milyen körültekintő gonddal tette lehetővé, hogy a belterjes gazdálkodásnak ez a kiegészítő mellékgazdasági ága minél tökéletesebb berendezéssel és sikerrel álljon a szakbeli ismeretek, s ezzel a méhészkedés terjedésére.

— **Nemes baromfiak összeírása.** A földmivvelésügyi miniszter a folyó év első felében eszközözlendő csere-baromfi kiosztásra szükséges himbaromfiak bevásárlásával Hreblay Emil állattenyésztési felügyelőt bízta meg. A szükséglet 2841 drb. langsan és plimut kakas, 145 drb. bronzpulyka kakas, 681 drb. emdeni gúnár, 469 drb. pekingi gácsér: összesen tehát 3636 drb. nemes himbaromfi. Ez a szükséglet folyó évi április végéig szerzendő be. Nevezett felügyelő felkérvén a Baromfitenyésztők Országos Egyesületét arra, hogy a bevásárlásoknál segédkezet nyújtson neki; felhívjuk az ország összes baromfitenyésztőit, kiknek kezén a jelzett fajtaból eladó baromfiak vannak, hogy azokat a fajta, darab és ár megnevezésével a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete titkári hivatalában, Budapest (IX. Köztelek, Üllői-ut 25.) jelentsék be.

— **Az állami táviridasodronyok és a szőlősgazdák.** A tavaszi kezdődő szőlőművelés idején a gazdaközönség sűrűbben óhajtja igénybe venni a kereskedelmi miniszter kedvezményét, mely szerint az elhasznált táviridasodronyokat gazdasági célra készséggel bocsátja a kormány a gazdaközönség rendelkezésére. Az eljárás ez: A sodronyért való kérés a gazdasági egylet igazolványával látható el, hogy az valóban gazdasági, kertészeti, szőlőszeti célokra szolgál. Az így felszerelt kérvény a kereskedelmi miniszterhez intézendő. A sodrony kétféle minőségű: 3 és 5 milliméteres vastagságú, melynek ára 100 kgr. 20, illetve 18 korona. Valamennyi gazdasági egyesület jogosítva van az igazolványok kiállítására. És legcélszerűbb, ha a kéréseket a gazdasági egyesületek együttesen terjesztik föl.

— **A magyar buza sikértartalma.** A magyar buza kitűnő minősége, mely azt minden más buza fölé helyezte, tudvalevőleg annak sikértartalmától függ. Utóbbi időben bizonyos körök, amelyeknek érdekükben állt, hogy a magyar buza minőségéről a vélemények kevésbé kedvezők legyenek, azt állították, hogy a magyar buza sikértartalma fogy. A földmivvelési miniszter ennek következtében felhívta *Kossuthány* Tamás magyar-óvári gazdasági tanintézeti tanárt, hogy vizsgálja meg a magyar buza sikértartalmát. A tudós tanár a napokban számolt be a magyar tudományos akadémia felolvasó ülésén vizsgálatának eredményéről, konstatálván, hogy a sikértartalom az időjárástól függ. Így az 1901-iki sikértartalom nagyobb az 1900-ikénél s viszont az 1899-iki kisebb az 1900-ikénél. Ezzel tehát véglegesen befejeződött az a vita, amely a magyar buza sikértartalmáról folyt. Végül méltatta Rejtő Sándor műegyetemi tanár működését, aki egy kitűnő kis gépet szerkesztett, amelylyel a buza sikértartalmát, tehát a tészta nyújthatóságát, a lehető legpontosabban lehet meghatározni.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzálog és váltókölesönöket nyújt és **BETETRE 5% SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetik közcélu akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert éjjeli lap lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak.	24	korona.
félévre	12	„
negyedévre	6	„
egy hónapra	2	„

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfiú támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának
Kolozsvártt”

(781.)

czimen küldendők.

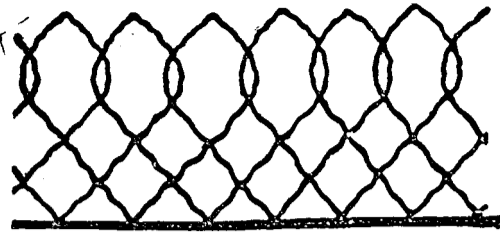
==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonat és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
 Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, egymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági-

magtár és tleskamra ablakok rostelyzatát, athanyo rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók: gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra. vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

Simonfi István mező-gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (464.)

Simmenthali üszők
 megvételre kerestettek (12-15 drb.)
 Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005)

Eladó tenyészkoca
 2 drb. Czim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)
Poland Kina

Fischer Lipót

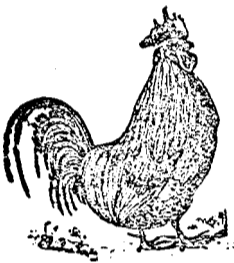
kemigráfiai műintézete

Budapest
 Kossuth Lajos-utca 15. sz.

(780.)

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítása számára a legjutányosabb áron vállaltatnak és a legteljesebben készítettnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.

Kitünő minőségű fajbaromfiak, valamennyi első díjas törzsállatoktól származók, u. m. ezüst wian-dotte, kendermagos plimuth, fekete langshan, világos brahma, ezüst nyakú dorking, pekingi kacskák, emdeni gunár darabonkint 6-20 kor-ig. **Keltő tojások** elsőrangú díjazott törzsektől, ezüst wian-dotte, feket langshan, ezüst nyaku dorking, kendermagos plimuth, világos brahma, sötét brahma, fekete olasz, erdélyi kopasznyaku darabja 30 fill., Andalusiak cochin sárga, pekingi kacsaé darabja 40 fillér, emdeni ludé darabja 1 K. 60 fillér. Egy fajtából legkevesebb 6 drb. rendelhető. Kérdezősködések-nél válaszbellyeg kéretik. Megrendelések Lingner A. W. a segesvári baromfi-tenyésztési és madárvédelmi szakosztály elnökéhez küldendők Segesvárra. (854.)

Kún Mátyás
 késműáru gyára
 KOLOZSVÁRT.
 Kossuth Lajos-utca 2. sz.

3 koronáért írásbeli jótállás mellett küld egy darab angolaczel beretvát.
 Kertieszközök, zsebkések, ollók, párhaj és vivókardok nagy választékban.

Fodrászkések stb. köszörülése kifogástalanul eszközöltetik.
B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (845.)

Kovácsolt és öntött vascsövek
 gáz-, víz- és gőz-vezetékhez,
 kútsövek, kazán és locomobil-forrcsövek, gőzfűtési és karimás csövek, mindennemű furócsövek, réz, öntöttvas és zománczott áruk, felszerelések gáz, víz s gőzvezetékhez, szerszámok, vörösrézlemezek és áruk legolcsóbb áron beszerezhetők
HASENÖRL EDÉ-nél BUDAPEST, VI., Teréz-körút 34.
 Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek. (842)

Érdekes tehenészeteknek, hizlalóknak és más fogtulajdonosoknak.
Olajpogácsa, legelőrendű tápanyag mindennemű szarvasmarhának stb.
Teheneknél 1-1½ kg. napi adagolás fokozza a tejszámot kétszeresére és a tejnek a minősége is javul.
Juhoknál a legsilányabb szálak takarmányozásnak megfelelő adagolásával előmozdítja a tejelést és a bárány- (856)

Eladó birtok.
 Kisküküllő vármegye Mikeszása község határában levő 30 hold szántóból álló tagosított birtok, azonkívül közvetlen a piacon egy hold belsőség, kőből épült lakóházzal, vendéglő- és üzletnek berendezve, gazdasági épületekkel és szép gyümölcsösrel, szabad kézből **hat ezer forintért** örök áron eladó. Bővebb felvilágosítást ad **Tóth Zsigmond ur** Mikeszásán. (861.)

MAGYAR INTÉZET.
LABORATORIUM
 VÉDŐ-OLTÓANYAGOK TERMELESÉRE
 BUDAPESTEN, VI. Nagy János-utca 6. szám.
 TERMEL ÉS SZÁLLIT
VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

a) a sertésorbáncz ellen
 100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.

b) lépfene ellen
 juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 15 kor.
 szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor.
 lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállit 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskendőket, oltótűket, szőrnyíró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket. (702.)

Olcsó gyümölcsfák elárúsítása.
 Többször kitüntetve.
 144 legnemesebb fajokban egymint: alma, körte, cseresznye, meggy, szilva, dió, birs, barack és őszi-barack 2 évestől 5-ig 30 kr. darabja, — 100 drb. 30 frt. Gyümölcsvadonczok 5 frttől 15 frtig 1000 darab. Oriási egres, magas törzsön nemesítve 50 kr. 1 drb. Spárgagyökerek 3 éves 100 darab 1 frt 50 kr., 1000 darab 12 frt. Thúja Compacte 50 kr. 1 drb. Rózsák 300 fajtából, melyből a java adatik. Szállítás márcziustól, október végéig. 1 métertől 180 magasságig 50 kr. 1894-1899. évi finom ujdonságokkal együtt. Gyász-rózsa 2 méter magas 1 frt 1 drb. Gyökérnyakba nemesített rózsák szabadföldből 1-2 éves hajtással 25 kr. 1 darab 50 darabos postacsomag 10 frt. Turner Crimson Rambler futó rózsza granát piros virággal ez évben is virágozik csodarózsa 50 kr. 1 darab. (849.)

Szives megbízásokat kér:
CZANIK SÁNDOR
 műkertész a gazdasági egyletnél.
 NÉMET-CZERNYA, TORONTÁLMEGYE.
 Név és árjegyzék kívánatra megküldetik.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Alkalmazást keresők

Gazdatiszti állást keres, vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Erdészeti vagy ispáni állást keres egy az erdőkezelés szolgálatában felnőtt, jó erdőőri szakvizsga bizonyítvánnyal bíró egyén, kinek megbízhatóságáról s eddigi szolgálatairól is jó minősítései vannak. Gyakorlati ismerettel bir az erdőkezelés és erdőnevelés, vadászat, halászat, valamint a mezőgazdaság minden külső teendőiben, ugyancsak jártas az irodai ügyvitelben is. Uradalmak, vagy magán birtokosoknál szerény feltételek mellett hűségesen és szorgalmasan töltene be ismereteinek megfelelő állást. Jelenleg 46 éves, családos. Megkeresések Bocskay Antal, Gyafű, Kolozsmegye, cím alá küldendők. (760.)

Sárvári tejgazdasági szakiskolát végzett, 6 évi gyakorlattal, legjobb bizonyítványokkal, szerény igényű, munkabíró egyén ispáni, segédtiszti vagy tehenészfelügyelői állást keres, olyan gazdaságban, hol inkább szorgalmat, megbízhatóságot igénylik, mint a képzettséget, bírja a román és tót nyelvet és címe: Balló János Budapest, Üllői-út: 23, ajtó: 37. sz. (857.)

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Különfélek.

Erdély legjobb tengerije a „LAPUSNYAKI”. — Az összes simaszemű fajták között a legnagyobb terméket adja, úgy szemre, mint családménak termelve. Aranyéremmel kitüntette. Árak vasútra szállítva: 50 kiló 12 kor. 100 kiló 24 kor. Csiktaploczai LÁZAR LASZLÓ lapusnyaki gazdasága, posta: Hunyad-Dobra. 848.

Spárgagyökerek.

Erfurti óriási, Eibenschützi, Canover-féle óriási, Argenteuli korai és Argenteuli késői, 100 drb 1 éves 2 kor., 2 éves 3 kor., 3 éves 4 kor., 1000 drb. 15 kor., 20 kor., 30 kor., 10,000 drb 100—150—250 korona.

Egyéb fajsokai cikkek árjegyzék szerint.

Pecz Ármin

faiskola tulajdonosnál, BUDAPEST, VIII. Kalvária-tér 9. (835. II.)

Eladó

Arpa

Vetőmag.

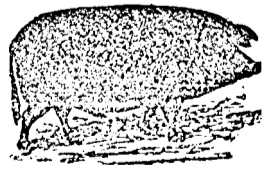
100 q. Hanna-árpa, vetőmagnak igen alkalmas és szép, kisebb mennyiségben is eladó.

Czím:

Vikol István

Lőrinczréve,

u. p. Nagy-Enyed. (844.)

ELADÓ

meklenburgi kanok.

Eladó 2 darab meklenburgi fajta egy és felőves tenyésztésű kan. E fajta a sertésveszre nem fogékony. Bővebb felvilágosítást ad: Nagy Dezső Kolozsvárt, Monostoron. (853.)

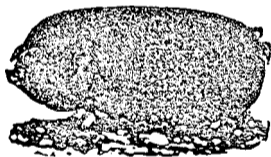
(543.)

Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa Kolozsvárt, — Jókai-utca 2. szám. —

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izzaléssal tautósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázn!

Telivér

Poland Kina

süldők, koczák és kanok, renyészésre alkalmas, szép és fejlett példányok 8—9 hónaposak eladók. Ugyancsak tavaszi ellésből származó malacokra előjegyzést elfogadok.

Szállítás 3 hónapos kortól kezdve.

Tudakozódások:

Ordódné Mailáth Gizella

Budapest,

IV., Muzeum-körut 7. szám. (748.)

Diadal sec

legjobb hazai pezsgő

Eberhardt Antal

Budafok.

Árlap ingyen. (797.)

Páris-Grand-Prix!

Gr. Teleki Arvéd drassói uradalmában

up. Koneza, Alsófehervármegye kaphatók:

gyorsfejlődésű, kiválóan edzett, az ország minden részében előnyösen ismert

magyar bikák,

100 drb. magyar igásökör,

az általános kedvelt

oberndorfi répamag,

rendkívül előnyös árban, továbbá

pekingi kacsák, amerikai diócsemeték, sorfák.

(775.)

Gazdák

és gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett

pyroleum

50%-al olcsóbb mint bármely más világító anyag. Próbaküldemények 2 korona utánytá mellett. Kivánatra prospektus ingyen és bérmentve.

Degen Jakob

Budapest, IX., Közraktár-ut 28. (az Elevátorral szemben.) Számos elismerő levél nálam betekinthető. Több ezer gazdaságban már bevezetve. (821.)

3 drb Marhamérleg

1500. kigr. hordképesű erős vaskorlással 2 1/3 méter hosszú, 1 1/2 méter széles

4 drb Hidmérleg

3000 kg. horderejű százados, toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

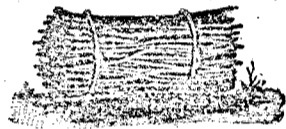
Becserélek

őcska marhamérszákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész

BUDAPEST, VII. Dohány-utca 78. (803.)

Resch József és fia

szőlőtelepén Bács, Bács-Bodroghmege, nagymennyiségű sima és gyökeres szőlővessző eladó. Nemes fekete Kadarika és olasz Rizling sima 5 kor. 5 éves gyökeres 20 kor. 3000 Olasz Rizling, Riparia Portalison készült első rendű fás ojtvány és csemege fajojtványok, hazai sima és gyökeres csemegefaj szőlővesszők — árjegyzék szerint.

Gledicsia elősövény

csemetéből 500,000, Mac-lurából 50,000 drb. dus gyökerű csemete kerül eladásra, 1000 drb. ára 5—15 cm. hosszúságig 4 k., 15—20 cm. 6 kor., 25—40 cm. 8 kor., 40 cm felett 10 kor. Csomagolás 1 korona 1000-ként. 200 folyó méter egyszerű bekerítésére 1000 csemete elég-séges. Megrendelésnél 25 százalék előleget kérünk. (855.)

Eladó.

Kolozsvártól 1/4 órai távolságban szépen rendezett 20 holdas földbirtok, rajta levő úrilak, tohenészet. faj-sortés állomány.

Birtokon jelzálog kölcsön. Értekezhetni Monostori-út 25. sz. a. a tulajdonossal. (863.)

4 törzs

Plymouth Rock

tyúk

eladó.

Áruk 50 korona.

Cím a kiadóhivatalban. (1003.)

Gyümölcsfa keféket,

valamint egyéb kefe és seprőárút

gazdasági, ipari és háztartási célra ajánl:

Wiszokj és Társa

kefeáru gyára Budapest, VI. Király-utca 66. sz. Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk.

Eladó kisbirtok.

Nyugdíjas hivatalnoknak igen alkalmas nemesi birtok eladó, a tordai vasút állomástól 5 kméterre, csendes, mégsem félre eső helyen; kitünő ivó viz, egészséges levegő. Van 4 hold belsőség, szép gyümölcsös kertben kőház, 6 szoba, konyha és kamarával, egyéb gazdasági épületek, ára 5000 ft. Továbbá 25 h. I. oszt szántó a falu mellett, egy tagban, mellette 4 h. belsőség, két szellőházzal; 6 h rét, 14 h. erdő, vágható tűzfával végre 14 marhára legelőj, ára 9000 ft. 6-8000 ft bankteher rajta maradhat. Cím a kiadóhivatalban. (813.)

Rácz György

Jolánföldi szőlő-oltványtelepe és kertészetében, Kula, Bácsmegeye, jutányos áron kapható **szokványminőségű**, fajtiszta, Rupestris Monticola és Riparia Portalis alanyu gyökeres fásoltvány; sima zöldoltvány, Othello öntermő, amerikai vad szőlővessző és európai szőlővessző. Gyümölcsfák, alma és körte vadonczok, útszéli fák és

MACLURA AURENTIACA

a legjobb és legellentállóbb élő kerítés, végre **Gleditsia élősövény**.

Árjegyzéket kívánatra küld az

(804.)

Intézőség.

Szőlőkaró.

Elismert jó minőségű hasított, hegyezett és tisztított

tölgyfaszőlőkaró

1.60, 1.80 és 2.00 méter hosszban, bármely állomásra szállítva jutányos árban beszerezhető.

Ney Ármin fakereskedőnél,

Kolozsvár, Kornis-u. 1. sz.

A karók 20 darabos csomagokban, dróttal kötve kerülnek feladásra.

Állandó nagy készlet minden hosszban.

(809.)

Hydraulikus Sajtókat

Szőllő-bor készítéséhez legújabb szerkezetben, valamint

Gyümölcs-Must

előállításához a nagyban üzemben

legnagyobb munkabírás,

legsziporább sajtolás

leggyorsabb munka

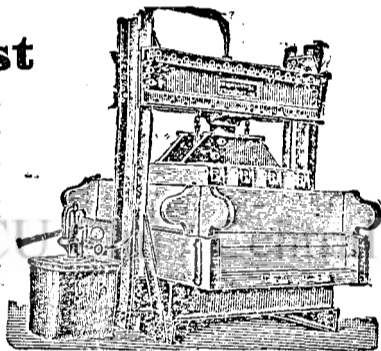
Egyszerű és könnyű kezelés;

Bor- és Gyümölcs-Sajtókat kézi

használatra,

Szőllő- és Gyümölcs-Zuzókat,

valamint teljes

Borászati-felszereléseket rögzítetten és szállíthatóan,

Széna- és Szalma-Préseket, mint különlegességeket gyárt és szállít felelősség mellett a legújabb, legjobban bevált, kitüntetésben részesült szerkezetekben (793.)

MAYFARTH Ph. és TÁRSA

csász. és kir. kiz. szab. mezőgazdasági gépgyára

BÉCS, II. Taborstrasse Nr. 71.

☛ Kimerítő árjegyzék és számos elismerő irat ingyen. ☛

☛ Képviselek és ismét elárusítók kívántatnak ☛

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja :

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész **malomberendezéseket.**

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

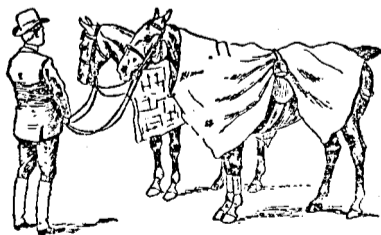
Bánki rendszerű benzin és petroleum mőtorokat és locomobilokat.

(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati készítményei :

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szükségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspar (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/1 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiállításon Kolozsvártt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriákban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfördő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)